

Tabasalu Tibutare Piilude rühm RMK
Viimsi Looduskeskuse
õppeprogrammil „Metsas on väge“
09.09.2015

Õppekäik rahastatud KIK
keskkonnateadlikkuse programmi
poolt.

Õppeprogrammi eesmärgid:

Piilude rühmas õpivad 5-6 aastased lapsed. Õppekäik toetas meie lasteaia õppekava nädalateemat: “Sügis meie ümber”.

Et oma eelnevaid teadmisi meelde tuletada ja uut juurde õppida suundusime tutvuma Viimsi Looduskeskuse püsinäitusega „Metsas on väge”.

Meie eesmärgiks oli lapsi suunata mõtlema metsast saadavatele hüvedele ja inimtegevuse mõjule.

Usume, et peale õppeprogrammis osalemist meie lapsed:

- mõistavad rohkem metsa väärtust meie rahvuskultuuris ja igapäeva elus,
- oskavad leida seoseid metsa eluringis,
- on huvitud loodusest ja omavad austust looduse vastu.

Mida põnevad Piilude lapsed teada said
metsa väest?

Jagunesime 2-ks grupiks. Alustasime õuest ja hakkasime tundma õppima erinevaid puid.

Kaks sarnast: **jugapuu**-millel punased marjad, need on **mürgised-ära pane suhu kunagi tundmatut marja!**

Jugapuud kasvab looduslikult palju Ruhnus.

Kadakas: mille esimese aasta marjad rohelised, ei süüa, aga teise aasta marjad- sinised, lausa 9 haiguse vägi. Lapsed ütlesid, et maitseb nagu viinamari.

Edasi tegelesime lehtpuude tundma õppimisega.

Vahtrapuu seeme asub tiibade vahel, et ta saaks kaugele lennata. Aga sellest on tore ka pikka nina teha.

Otsime, kus on vahtra seeme?

See puu peaks nüüd küll meelde jääma.

**Aga kuidas puu kasvab, kui seeme mulda on saanud,
mida ta selleks vajab, sai 2 liikumismängu abil
kinnistatud.**

Oleme väikesed puud, kes
vajavad päikest ja vihma.
Juured ajame tugevalt
mulla sisse.

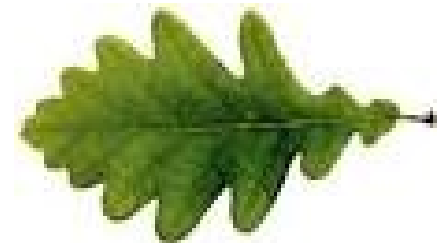
Lõpuks kasvame pikaks ja
sihvakaks.

Järgmisena tuli territooriumilt leida tammepuu, mille kohta kuulsime ka toreda legendi. Kas sina tead, miks tammepuu lehed sügisel maha ei pudene vaid ka kuivanuna puu küljes püsivad?

Kord läinud Vanapagan Taevaisa juurde nõudma, et loodusseadused tuleks ümber teha. Taevataat ei tahtnud lubada, aga siis öelnud. Et kui sügisel lehtpuudelt kõik lehed maha langevad, siis saad muuta loodusseadusi. Vanapagan käiski usinalt olukorda vaatamas ja märkas, et tammepuu lehed ka talvel tugevalt oksa küljes kinni. Ta proovis isegi ise neid maha kraapida ja nii tekkis tammelehele omane kuju, mille peal justkui Vanapagana küünejäljed.

Uuri sinagi oma lähedal asuvat tammepuud, kas tõesti on nii, et enamus lehti kevadelgi puu küljes kinni.

Tammetõru juhatas meid edasi õpetlikule näitusele,
saime ka ise tammetõrud olla.

Õppefilmi abil saime näha, millised loomad meie metsades elavad. Tuletame meelde mõned näited.

Kes see on: mees metsas, puu kasvab peas? Kas sa tead, et põder võib kasvada 3 m pikkuseks ja 2 m kõrguseks?

- Eestis on üle 10000 põdra. Isasel põdrapullil kasvavad aprilli lõpus või mais sarved, mis talveks maha kukuvad.
- Kui sarvi ei ole, siis saab emase ja isase põdra vahel vahet teha habeme pikkuse järgi - isasel on pikem.

Kes see on: üheksa mehe ramm, ühe mehe mõistus?

- Karu oma koopast kevadel välja tulemas

Karu peab kartma, kui ta on koos poegadega, sest siis ta võib inimest rünnata. Kui karu on üksi ja satub marjulistega kokku, siis ta ehmub nii, et „teeb püksid täis“. Meeles tuleb pidada, et kui karu talvel üles ajada, siis ta pageb koopast ja jätab oma vastsündinud pojad maha. Pojad sünnivad karul magamise ajal ja hakkavad ise kohe piima imema, seega magav karu ei teagi, et ta vahepeal emaks sai.

Mida karu sööb?

Eestis on umbes 600 karu. Et karusid meil ikka oleks, on neil vaja sobilikku maastikku, kus teda vähe häiritakse. Karu on kõigesööja. Loomsest toidust eelistab ta juba surnud looma (raibet), aga ta sööb ka marju, juuri ja vahel tuleb ka mesitarusid rüüstama.

Kas te teate, mis on karu pulgakomm? Kui karu leiab sipelgapesa, siis ta paneb oma käpa pessa, et sipelgad selle peale tuleksid ja siis limpsib oma käppa nagu meie pulgakommi või jäätist.

Aga nüüd: ühe mehe ramm, üheksa mehe mõistus?

Hunt on meie metsade kõige targem ja vastupidavam loom, enamusi inimesi ei kohta teda metsas kunagi, sest ta oskab end varjata. Hundid on truu abielurahvas ja elavad paariti koos, liigavad karjadena. Eestis umbes 200 hunti.

hundi jälg

Aga mis väge ikka metsal siis on?

Lapsed teadsid, et mets annab meile ehitusmaterjali, puid kütteks, et me sooja saaksime, toitu- nii liha, kui marjade, seente näol, ravimtaimi ja palju, palju muud.

Ja põnev teadmistejaht avastusrajal algaski

Kõigepealt saime metsa
vaadata sõrmedega.

Lapsed kompisid augus olevaid
metsaga seonduvaid asju ja
püüdsid ära arvata, mis seal on

Mida siis otsida sai?

Näiteks: orava näritud käbi,
lepaurvad, hobukastani viljad
(kastanimuna), metskitse
sarved jne.

[illegible]

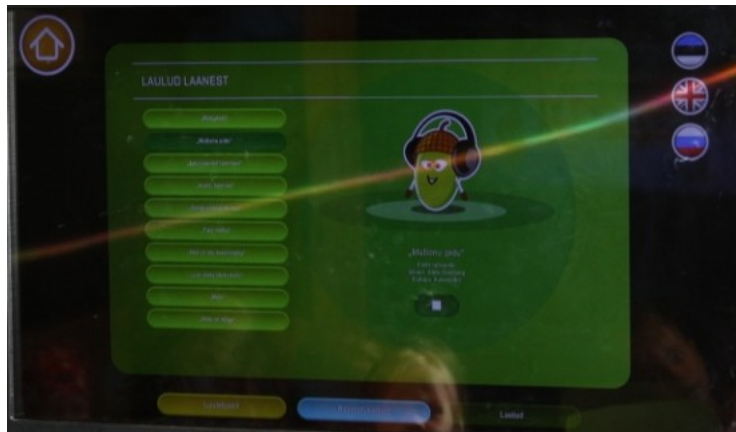
Lastele tekitas elevust kõige rohkem enda kaalu võrdlemine erinevate loomade omaga.

Kõigepealt kaalusime ühe kaupa, enamus meie lapsi jäi kopraga ühte kaalu 15-30 kg

Aga kümnekesi koos saime ka punahirve kaalu kätte. Kelle kaaluks 120-150 kg

Siis istusime korra maha erinevatest materjalidest toolidele ja tegime valiku, millist lastelaulu metsast kuulata. Ikka „Mutionu pidu“, seda said ju kõik kaasa laulda.

Looduses on kõik omavahel seotud: keerutades ühte ratast, hakkasid keerleme teised, temaga seotud.

Näiteks rästik-konn-siil? Kes keda sööb?

Aga nüüd kaaluma: kumb kaalub rohkem, on väärtuslikum kas raha või ravimtaim?

Veidi mõtlemist vanarahvatarkuste abil

Metsas elavad ju ka linnud ja üldse kuuleb seal põnevaid hääli:
kop, kop, kes on kodus?

Vajuta nuppu — kas tunned hääle järgi ära,
kes on nende kodude omanikud?

METSVINT
CHAFFINCH
ЗЯБЛИК

HARAKAS
MAGPIE
СОРОКА

LAULURÄSTAS
SONG THRUSH
ПЕВЧИЙ ДРОЗД

LINAVÄSTRIK
LINNET
БЕЛАЯ ТРЯСОГУЗНА

ORAV
SQUIRREL
БЕЛКА

Orav hääl oli üsna põnev. Pildil orava pesa

Linavästrik, väle lind, küllap tunnen sind. Tema on see tore lind, kes ka meil aias tihti murul käib ja puugid üles nopib.

Siit, siit metsast ei saa võtta mitte üks pirrutikk- kes nii laulab?
Eks ikka meie metsades kõige rohkearvulisemalt leiduv
metsvint.

Laulurästas on selline huvitav lind, kes püüab järgi laulda teiste lindude repertuaari ja petab meid vahel äragi.

Kindlasti on vaja meelde tuletada ka see, et kui metsast lahkume, mida meie inimesed sinna maha jätame.

Siin näeme „saaki“ inimtegevuse jälgedest metsarajal 10 minuti jalutuskäigu jooksul looduskeskuse pedagoogi poolt. Meie Piilude lapsed lubasid, et ei jäta mingit prahti loodusesse maha. Püüame seda kõik meeles pidada. /Nagu meie metsale, nii mets meile- eesti rahvatarkus./

Õppeprogrammi lõpus tegime veidi meeskonna tööd ka:
panime kokku metslooma puzzle, ikka selle Eesti suurima
metsaasuka.

Täname südamest RMK Viimsi Looduskeskuse pedagooge õpetliku seikluse eest metsa võlumaailmas!

Esitluse tekst õpitu põhjal ja fotod:

Reeli Simanson

Tabasalu lasteaed Tibutare

Õppealajuhataja ka keskkonnateadlikkuse
programmijuht „Tibutare laps teab, tunneb ja
väärtustab loodust“.